

ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในคดีที่ถึงที่สุด พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามกฎหมายในคดีที่ถึงที่สุด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในคดีที่ถึงที่สุด พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล พ.ศ. ๒๕๕๐ บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดที่ขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

“ของกลาง” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามกฎหมายในคดีที่ถึงที่สุด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการพิเศษเป็นประธานคณะกรรมการ ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ เป็นกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษที่อธิบดีมอบหมายจำนวน ๒ คน เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมและรักษาของกลางกองปฏิบัติการพิเศษ เป็นกรรมการ และเลขานุการ

“กองคดี” หมายถึง หน่วยงานที่มีภารกิจจัดการเกี่ยวกับของกลางในสำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบตามระเบียบนี้

“การดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง” หมายความว่า การพิจารณาเสนอให้ขายทอดตลาดของกลาง เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งเข้าคลังแผ่นดิน นำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ ทำให้ของกลางนั้นใช้ไม่ได้ หรือทำลายของกลาง

ข้อ ๕ อธิบดีมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาเสนอความเห็นการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางต่ออธิบดี

(๒) ให้คำปรึกษาหรือขอแนะนำต่อกองคดีที่ยึดหรืออายัดของกลางเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้

(๓) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ ต่ออธิบดี

ข้อ ๗ กรณีคดีเสร็จเด็ดขาดหรือกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดและมีกรณีที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง ให้กองคดีเจ้าของเรื่องรายงานอธิบดีเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการพิจารณาการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางภายใน ๑๕ วันทำการ นับแต่ได้รับแจ้งคดีเสร็จเด็ดขาด หรือได้รับสำเนาคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลในคดีที่ถึงที่สุด

รายงานของกองคดีเจ้าของเรื่องตามวรรคหนึ่งควรประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีระบุรายการของกลางในคดีที่ถึงที่สุดซึ่งกองคดีเจ้าของเรื่องมีความประสงค์จะดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

(๒) รายการของกลางที่ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงที่มีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด และอยู่ระหว่างร้องขอให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖

(๓) รายการของกลางที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษแจ้งผู้เป็นเจ้าของให้มารับคืนแล้ว แต่ไม่มารับคืนภายในกำหนด

(๔) รายการคืนของกลางแต่ไม่ทราบตัวเจ้าของที่แท้จริง

(๕) หนังสือแจ้งผลคดีเสร็จเด็ดขาดของพนักงานอัยการหรือสำเนาคำพิพากษา หรือใบสำคัญคดีถึงที่สุด

(๖) กรณีทำลายของกลางให้ระบุสถานที่และวิธีการทำลายของกลางและระยะเวลาทำลายของกลางที่เหมาะสม

(๗) รายการอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงาน

ข้อ ๘ เมื่ออธิบดีได้รับรายงานตามข้อ ๗ และมีคำสั่งแจ้งให้คณะกรรมการทราบแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการจัดการประชุม โดยให้กองคดีเจ้าของเรื่องเข้าชี้แจงภายใน ๑๕ วันทำการ นับแต่วันทราบคำสั่ง

ข้อ ๙ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีของกลางที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ริบ หรือ

(๒) กรณีของกลางที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คืนแก่เจ้าของ แต่ผู้เป็นเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในระยะเวลาหนึ่งปี หรือมิได้เรียกเอาภายในระยะเวลาห้าปี ในกรณีไม่ทราบตัวเจ้าของ หรือ

(๓) กรณีคำพิพากษาของศาลไม่ได้มีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับของกลาง และผู้เป็นเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในระยะเวลาหนึ่งปี หรือมิได้เรียกเอาภายในระยะเวลาห้าปี ในกรณีไม่ทราบตัวเจ้าของ หรือ

(๔) กรณีศาลไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ริบของกลางตามคำขอ ให้กองคดีพิจารณา โดยหากมีความประสงค์จะดำเนินการขายทอดตลาด หรือนำไปให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ หรือทำลายของกลาง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ และระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ทรัพย์สินของกลางต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ ให้กองคดีจัดทำทะเบียนคุมรายการทรัพย์สินของกลางที่อยู่ภายในบังคับกฎหมายดังกล่าว และสำเนาทะเบียนคุมรายการทรัพย์สินของกลางส่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการด้วย เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูล

ภายในบังคับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ เมื่อกองคดีได้เสนออธิบดีเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นสมควรขายทอดตลาดของกลาง กรณีกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี หรือห้าปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ แล้วแต่กรณี เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งเข้าคลังแผ่นดิน ให้คณะกรรมการแจ้งกองคดีดำเนินการขายทอดตลาด ทั้งนี้ เว้นแต่มีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีถ้าหากเห็นว่าของกลางนั้นอาจมีลักษณะต้องด้วยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ ให้ประธานคณะกรรมการเสนออธิบดี เพื่อสั่งการให้ปฏิบัติไปตามกฎหมายดังกล่าว

(๒) กรณีของกลางที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ให้ประธานคณะกรรมการเสนออธิบดี เพื่อลงนามในหนังสือขอหารือ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง เมื่อกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังตอบข้อหารือมาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางภายใน ๗ วันทำการ และเมื่ออธิบดีมีคำสั่งตามที่คณะกรรมการเสนอแล้ว ให้แจ้งกองคดีเจ้าของเรื่องดำเนินการตามคำสั่งต่อไป โดยให้กองคดีมีหน้าที่แจ้งไปยังส่วนพัสดุและยานยนต์ สำนักงานเลขานุการกรม เพื่อจัดทำสารบบบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดิน

ในกรณีตามวรรคสอง (๑) หรือ (๒) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ดำเนินการก็ให้เสนออธิบดีเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๑๑ หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นสมควรนำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางภายใน ๗ วันทำการ และเมื่ออธิบดีมีคำสั่งตามที่คณะกรรมการเสนอแล้ว ให้แจ้งกองคดีเจ้าของเรื่องดำเนินการตามคำสั่งต่อไป

ข้อ ๑๒ กรณีต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ แต่หากเห็นว่าของกลางนั้นไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษา หรือเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการ หรือหากของกลางนั้นถ้าห่วงงำไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น ทำให้มีเหตุที่ไม่อาจรระยะเวลาการขายทอดตลาดได้ ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนออธิบดีเพื่อขอให้ดำเนินการขายทอดตลาด ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขายทอดตลาดของกลางหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่ก่อนที่จะดำเนินการขายทอดตลาดให้จัดการตามควร

เพื่อบันทึกการขายอันเป็นเครื่องให้บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินนั้นอาจทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตน และพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อขายทอดตลาดแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน และให้นำเงินที่ได้รับจากการขายทอดตลาดของกลางดังกล่าว ไปฝากเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทย หรือธนาคารออมสิน ประเภทบัญชี ออมทรัพย์หรือประเภทบัญชีที่มีลักษณะเดียวกัน โดยแยกเปิดบัญชี ธนาคารตามของกลางแต่ละรายการ

ข้อ ๑๓ กรณีการขายทอดตลาดของกลาง เมื่ออธิบดีมีคำสั่งตามข้อ ๑๐ วรรคสอง แล้ว ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งกองคดีเจ้าของเรื่องดำเนินการขายทอดตลาดตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศกรมสอบสวนคดีพิเศษ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขายทอดตลาดของกลางหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้กองคดีมีหนังสือแจ้งส่วนพัสดุและยานยนต์ สำนักงานเลขานุการกรม เพื่อจำหน่ายทรัพย์สินของกลางที่ขายทอดตลาดออกจากสารบบบัญชี หรือทะเบียนทรัพย์สินของแผ่นดิน

กรณีของกลางซึ่งต้องจดทะเบียนตามกฎหมายให้กองคดีแจ้งแก่นายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย และภายหลังจากที่กองคดีได้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งให้กลุ่มงานค่าใช้จ่ายคดีพิเศษ สำนักงานเลขานุการกรมทราบ เพื่อที่จะได้แจ้งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบต่อไป

ข้อ ๑๔ กรณีการนำของกลางไปใช้ประโยชน์ในราชการ เมื่ออธิบดีมีคำสั่งตามข้อ ๑๑ แล้ว ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งกองคดีเจ้าของเรื่องทราบ และให้กองคดีเจ้าของเรื่องประสานสำนักงานเลขานุการกรม เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความในหมวด ๓ แห่งระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๓

ข้อ ๑๕ กรณีการทำลายของกลาง เมื่ออธิบดีมีคำสั่งเห็นชอบให้ทำลายของกลางตามที่คณะกรรมการเสนอแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการแจ้งข้อสั่งการของอธิบดี เพื่อให้กองคดีเจ้าของเรื่องดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๖ การดำเนินการตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ หรือ ข้อ ๑๕ ให้กองคดีเจ้าของเรื่องดำเนินการเกี่ยวกับของกลางให้เสร็จสิ้นภายใน ๙๐ วันทำการ นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการให้ดำเนินการตามคำสั่งของอธิบดี ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการเสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา ให้กองคดีเจ้าของเรื่องรายงานชี้แจงเหตุผลเสนออธิบดีผ่านคณะกรรมการโดยเร็ว

ให้กองคดีเจ้าของเรื่องจัดทำรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีทราบภายใน ๑๕ วันทำการ และให้จัดส่งสำเนารายงานที่อธิบดีลงนามรับทราบแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการทราบด้วย

กรณีของกลางที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อตกลง กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางไว้โดยเฉพาะ ให้ถือปฏิบัติไปตามนั้น

กรณีของกลางในคดีพิเศษที่ถูกริบตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลก่อนวันที่ระเบียบนี้ประกาศใช้บังคับให้ดำเนินการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
พันตำรวจโท กรวัชร ปานประภากร
อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ